

Δρώμενο στην "Ελένη" του Ευριπίδη

Αφηγητής.

Ένα μύθο θα σας ιστορήσω... για δύο μοιραίους...

Μοιραίους , αλλά όχι δειλούς και άβουλους .. κατά πως λέει ο ποιητής..

Μοιραίους , αλλά συνάμα "καπετάνιους" της μοίρας τους...

Δυνατούς και αγέρωχους...

Ρωμαλέους κι ασυμβίβαστους...

Νικημένους, απ τις σαρακοφαγωμένες των ανθρώπων , γνώμες..

Αλλά , στο τέλος, νικητές,..

Αντιμέτωπους με το τραγικό κι αμείλικτο δίπολο "είναι" και "φαίνεσθαι"...

Απόμαχους ενός αγώνα , "για έναν 'ίσκιο"..

"Για ένα πουκάμισο αδειανό.."

Μαριονέτες στα χέρια μιας αναπόδραστης ανάγκης , που η πιο μεγάλη δύναμη είναι ... και πείθει ακόμα και θεούς..

Για την Ελένη και το Μενέλαο θα σας ιστορήσω...

Εκεί.. στην ανήλιαγη στροφή της δυστυχίας, που στο φωτεινό ξέφωτο της ευτυχίας οδηγεί..

Εκεί , όπου η τεθλασμένη γραμμή του ελέου και του φόβου, λυτρωτική ευθεία κάθαρσης γίνεται...

Η Ελένη...σκηνοθέτης ενός "δίκαιου" και "ηθικού" δόλου...οξύμωρου σχήματος..

Ο Μενέλαος...πρωταγωνιστής του τραγικού οξύμωρου που γνέφει προς της "δικαιοσύνης τον ήλιο το νοητό"...

MEN. Ελένη, το χαμό μου..ποιος θα ιστορήσει;

ΕΛ. Ποιος άλλος από σένα, λατρεμένε;

MEN. Σωστά...και τα κουρέλια μάρτυρές μου...

ΕΛ. Τρανή ανάγκη, η συμφορά, χαρά να γίνει...

MEN. Και τι γι αυτό στοχάζεσαι , ακριβή μου;

ΕΛ. Μέσα θα πάω ...θα κόψω τα μαλλιά μου..

Μαυροφορούσα θα ντυθώ σιμά σου..

Πληγές στο πρόσωπό μου θα χαράξω..

με θρήνους γοερούς τ ορφανεμένο

κορμί μου ετούτο εδώ θα συνταράξω..

MEN. Θαρρείς πως μ όλα ετούτα θα τον πείσεις

να λευτερώσει εσένα κι εμένα;

ΕΛ. Αν σκέφτονται σωστά οι γυναίκες..άκου..

Θα κλαίω εσένα.. πως στα ξένα εχάθης..

Σε ρούφηξε το πέλαγο το μαύρο

και να σε θάψω θέλω, λατρευτέ μου

σε τάφο πελαγίσιο θε να σύρω

θρήνο πικρό και νεκρικές σπονδές να ρίξω

στο κύμα το γαλάζιο της θαλάσσης

για χάρη του χαμένου έρωτά μου...

MEN. Είναι , στ αλήθεια, ακέριο το μυαλό σου

λεπίδες κοφτερές οι στοχασμοί σου...
Σκυφτός στο μεγαλείο σου , γυναίκα
προσπέφτω .. κι έτοιμος ν ακούσω
τις εντολές σου για το πώς θα δράσω..
ΕΛ. Βοηθό μου και συντρέχτη μου σ ορίζω..
ο μόνος ζωντανός απ το ναυάγιο
θα πω πως είσαι...πως μαζί μου
τις νεκρικές σπονδές θε να σκορπίσεις
μες τον υγρό τον τάφο του αντρός μου..
ΜΕΝ. Ας δώσουν οι μακάριοι θεοί , Ελένη
έλεος και βοήθεια να σωθούμε
κι αντάμα στη ζωή να πορευτούμε
στην ανδροθρέφτρα Σπάρτη αγαπημένοι...

Αηδόνι ποιητάρη*,

σαν και μια τέτοια νύχτα στ' ακροθαλάσσι
του Πρωτέα*

25

σ' άκουσαν οι σκλάβες Σπαρτιάτισσες κι έσυραν
το θρήνο,

κι ανάμεσό τους —ποιος θα το 'λεγε;— η Ελένη!
Αυτή που κυνηγούσαμε χρόνια στο Σκάμαντρο.
Ήταν εκεί, στα χείλια* της ερήμου· την άγγιξα, μου
μίλησε:

«Δεν είν' αλήθεια, δεν είν' αλήθεια» φώναζε.

30

«Δεν μπήκα στο γαλαζόπλωρο καράβι.

Ποτέ δεν πάτησα την αντρειωμένη Τροία».

Με το βαθύ στηθόδεσμο, τον ήλιο στα μαλλιά, κι
αυτό

35 το ανάστημα
ίσκιοι και χαμόγελα παντού
στους ώμους στους μηρούς στα γόνατα·
ζωντανό δέρμα, και τα μάτια
με τα μεγάλα βλέφαρα,
ήταν εκεί, στην όχθη ενός Δέλτα.*

Και στην Τροία;
40 Τίποτε στην Τροία — ένα είδωλο.
Έτσι το θέλαν οι θεοί.
Κι ο Πάρης, μ' έναν ίσκιο πλάγιαζε σα να ήταν
πλάσμα ατόφιο.*
κι εμείς σφαζόμασταν για την Ελένη δέκα χρόνια.

Μεγάλος πόνος είχε πέσει στην Ελλάδα.
45 Τόσα κορμιά ριγμένα
στα σαγόνια της θάλασσας στα σαγόνια της
γης·

45 τόσες ψυχές
δοσμένες στις μυλόπετρες, σαν το σιτάρι.
Κι οι ποταμοί φουσκώναν μες στη λάσπη το αίμα
για ένα λινό κυμάτισμα για μια νεφέλη
μιας πεταλούδας τίναγμα το πούπουλο ενός
κύκνου

50 για ένα πουκάμισο αδειανό, για μιαν Ελένη.
Κι ο αδερφός μου;*

Αηδόνι αηδόνι αηδόνι,
τ' είναι θεός; τι μη θεός; και τι τ' ανάμεσό τους*;

«Τ' αηδόνια δε σ' αφήνουνε να κοιμηθείς στις
Πλάτρες.»

Δακρυσμένο πουλί,

στην Κύπρο τη

θαλασσοφίλητη

55 που έταξαν* για να μου θυμίζει την πατρίδα,
άραξα μοναχός μ' αυτό το παραμύθι*,
αν είναι αλήθεια πως αυτό είναι παραμύθι,
αν είναι αλήθεια πως οι άνθρωποι δε θα
ξαναπιάσουν
τον παλιό δόλο των θεών·

αν είναι αλήθεια

60 πως κάποιος άλλος Τεύκρος, ύστερα από χρόνια,
ή κάποιος Αϊάντας ή Πρίαμος ή Εκάβη
ή κάποιος άγνωστος, ανώνυμος, που ωστόσο
είδε ένα Σκάμαντρο να ξεχειλάει κουφάρια,
δεν το 'χει μες στην μοίρα του ν' ακούσει

65 μαντατοφόρους* που έρχονται να πούνε
πως τόσοσ πόνος τόση ζωή
πήγαν στην άβυσσο
για ένα πουκάμισο αδειανό για μιαν Ελένη.